

Service

Borgerservicegruppen

Gruppens primære funktion er fortsat at yde service på et højt niveau til borgere og andre interessenter, der henvender sig til Jord og Råstoffer i Region Midtjylland.

Forespørgsler fra ejendomsmæglere, boligadvokater m.fl. forventes at være relativt fåtallige i 2009, eftersom JAR blev tilgængelig for offentligheden i 2008. Forespørgsler på kortlagte lokaliteter om mere detaljerede oplysninger, som ikke er offentligt tilgængelige via JAR, vil fortsat forekomme. Her vil borgerservicegruppen sikre, at forespørgslen bliver håndteret af den relevante sagsbehandler.

Borgerservicegruppen vil fortsat gøre sit bedste for at yde service og vejledning til interessenter, som endnu ikke er fortrolige med at hente JAR-attester direkte via internettet.

Borgerservicegruppen påtager sig i 2009 en lang række opgaver, som skal sikre at Jord og Råstoffers databaser er opdaterede. Det drejer sig primært om digitalisering af boredata, ajourføring af JAR og vejledning i brug af ESDH og ØS2000.

Der er afsat 3,95 årsværk til opgaven i 2009.

Kommunikationsgruppen

Gruppen vil i 2009 fortsat arbejde med at sikre, at Jord og Råstoffer fremstår moderne og letforståelig i sin kommunikation med alle interessenter. En igangsat brugeranalyse afsluttes i starten af 2009, hvorefter vi forventer at stå med en række anbefalinger til forbedringer af vores skriftlige kommunikation. En vigtig opgave er således at revidere vores brevskebeloner på baggrund af analysens anbefalinger.

Kommunikationsgruppen har ansvaret for at sikre en struktureret og effektiv intern kommunikation i afdelingen. Mulighederne for i endnu højere grad at benytte intranettet som et struktureret forum for vidensdeling og intern kommunikation analyseres derfor.

Afdelingens hjemmeside er ligeledes et vigtigt fokusområde. Vedligeholdelse af hjemmesiden vil blive kombineret med tiltag, der kan gøre siden mere brugervenlig og seværdig.

Med henblik på at udbrede kendskabet til Regionens rolle i jordforurenings- og råstofanliggender fastholdes fokus på profilering i dagspressen.

Kommunikationsgruppen ønsker fortsat at drage nytte af samarbejdet på kommunikationsområdet med de øvrige regioners jordforureningsafdelinger. Derfor vil vi fortsat deltage aktivt i fælles projekter.

Der er afsat 0,85 årsværk og 100.000 kr. til gruppens arbejde i 2009.

V1 - kortlægning

V1-gruppens overordnede mål er at finde lokaliteter, hvor der er potentielle kilder til jordforurening. Dette gøres med henblik på at kortlægge muligt forurenede arealer, som kan udgøre en risiko for værdifuldt grundvand, eller hvor ophold eller jordflytning kan være forbundet med risici. Dokumentationen for aktiviteter, der kan have ført til forurening, indsamles primært i myndighedsarkiver.

V1-gruppen vil i 2009 fortsat arbejde med at skabe overblik over omfanget af og kortlægge potentielt forurenede lokaliteter i Region Midtjylland. V1-opgaven er et af vores højst prioriterede projekter, idet grundejerne herved får mulighed for at få en afklaring af deres situation i forhold til tidligere arealanvendelsers mulige forurening af lokaliteten.

Oplysninger om kortlægning er offentligt tilgængelige på vores hjemmeside. Mulige købere og andre interesserede har således let adgang til en attest med grundens status.

I 2009 er der afsat 6,5 mio.kr. og 7,05 årsværk til V1-kortlægning. Vi forventer, at vi i 2009 vil få udarbejdet historiske redegørelser for 1.700 lokaliteter og træffe afgørelse om eventuel kortlægning for 1.500 lokaliteter.

Indledende forureningsundersøgelser (kortlægningsundersøgelser)

Ejere af en boligejendom, som er kortlagt som muligt forurenede, kan inden for et år få undersøgt, om deres ejendom faktisk er forurenede. Undersøgelserne består i feltundersøgelser med borebil, hvor der blandt andet udtages jordprøver til kemisk analyse. Erfaringen viser, at vi finder en forurening på ca. 50 % af de V1-kortlagte grunde. Hvis ejendommen ikke er forurenede udgår den af kortlægningen. Hvis der ved undersøgelsen på grunden findes en forurening, bliver grunden kortlagt på vidensniveau 2. I forbindelse med en V2-kortlægning på en boliggrund nuanceres forureningen desuden indenfor kategorierne F0, F1 og F2 (beskrives via skitse).

Regionen har som mål at gennemføre boligundersøgelser en gang i kvartalet, da det som oftest er borgere, der står i en salgssituation, og dermed er i tidsnød, der anmoder om undersøgelsen. En del af boligundersøgelserne vil i 2009 blive gennemført af Regionens ansatte og med Regionens materiel. Denne indsats af egne folk vil frigøre bevillinger til andre undersøgelser samt give Regionens ansatte værdifuld erfaring og viden om gennemførelse af forureningsundersøgelser.

Omfanget af boligundersøgelser i 2009 kan vi ikke kontrollere, for selvom boligejerne "kun" har krav på en undersøgelse inden for et år, er det Regionens politik at udføre undersøgelsen hurtigst muligt. Vi budgetterer med at gennemføre 60 undersøgelser og har afsat 1,0 mio. kr. og 1,4 årsværk til opgaven. Opgaven vil løbende blive opprioriteret, hvis det viser sig, at efterspørgslen bliver større end forventet. Ressourcerne vil i givet fald blive taget fra videregående undersøgelser og eventuelt afværgeprojekter.

På sigt – i takt med at V1-kortlægningen afsluttes - forventes det at ressourcerne flyttes til feltundersøgelser og oprensning af forureninger.

Der er planlagt 46 indledende undersøgelser i regionen i 2009, jf. bilag 1.

Videregående undersøgelser og afværgeprojekter

På grunde, hvor der er konstateret forurening og hvor det ikke umiddelbart kan afgøres, om forureningen kan udgøre en trussel, gennemføres videregående undersøgelser. Det sker for at afgrænse forureningen og gøre det muligt at foretage en risikovurdering.

Den teknologiske udvikling medfører ny viden om forurenende stoffers spredningsveje og påvirkning af mennesker og miljø. Det betyder, at en række tidligere jordforureninger stammende fra f.eks. renserier er risikovurderet på et forældet grundlag. Det tilstræbes derfor at få gennemført videregående undersøgelser på alle tidligere renserigrunde inden for en kortere årrække.

Der bliver i kraft af Regionens undersøgelser løbende konstateret forureninger, som medfører en uacceptabel påvirkning af menneskers sundhed eller grundvandet. Der foretages en risikovurdering, og på de højst prioriterede foretages der afværgeforanstaltninger.

Afværgeprojekterne gennemføres efter den mest kost-effektive metode, men hvor det er relevant, gennemføres der også forsøg med nye teknologier. Her kan resultatet af indsatsen være lidt mere usikkert. Hvis det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at gennemføre en fuldstændig oprensning, vil grunden blive overvåget fremover. På en del grunde gennemføres løbende afværge, for eksempel i form af oppumpning for at forhindre forureningen i at brede sig.

Regionen arbejder så vidt muligt på at gennemføre en komplet oprensning ved afværgeprojekter, hvor restforureninger alternativt vil føre til løbende afværge og monitorering. Denne strategi mindsker risikoen for, at regionen i fremtiden er nødt til at allokere størstedelen af sine budgetter til drift af afværgeanlæg og monitorering. I forlængelse heraf arbejdes der i 2009 systematisk på at revurdere igangværende drift- og monitoringsanlæg.

I 2009 påbegyndes eller gennemføres 18 afværgeprojekter. Der påbegyndes eller videreføres videregående undersøgelser på ca. 36 lokaliteter, jf. bilag 1.

Til undersøgelser og afværgeprojekter, herunder drift og monitorering samt udviklingsprojekter, er der samlet afsat 18,5 mio. kr. og 9,45 årsværk.

Oliebranchens Miljøpulje

Formålet med Oliebranchens Miljøpulje (OM) er at undersøge og oprense forureninger på landets mange nedlagte tankstationer. Eventuelle forureninger kan afdampe og medføre indeklimaproblemer i boliger eller spredes til grundvandet.

Regionens opgave er at tage stilling til fremtidig kortlægningsstatus for lokaliteten. I samarbejde med OM og deres rådgiver sikrer Regionen de implicerede borgere en god og retfærdig behandling gennem kvalitetssikring af undersøgelses- og afværgeprojekter. I Region Midtjylland mangler ca. 250 grunde at blive undersøgt.

Med effektivitet og borgerservice for øje finansierer Regionen en sideløbende undersøgelse af andre mulige kilder til forurening, f.eks. autoværksteder, på OM-lokaliteter, hvis der er bolig eller grundvandsinteresser på grunden.

Til samarbejdet med OM samt Regionens sideløbende undersøgelser er der i 2008 afsat 1,9 mio. kr. og 1,75 årsværk. Oliebranchens Miljøpuljes aktiviteter forventes afsluttet i 2010.

De frivillige undersøgelser

På forurenede grunde, hvor der ønskes opført et nyt byggeri eller foretages udvidelser af eksisterende bygninger, er det ofte nødvendigt at foretage undersøgelser af forureningens udbredelse og eventuelt fjernelse af forureningen før byggearbejdet igangsættes. Dette sker for at sikre nybyggeriet mod indeklimaproblemer og for ikke at umuliggøre en fremtidig oprydning på arealet. Disse undersøgelser og oprensninger af forureningerne betales af bygherren.

Tilsvarende er det for muligt forurenede grunde (Vidensniveau 1), som skal overgå til mere forureningsfølsomme formål, nødvendigt at foretage en forureningsundersøgelse. Undersøgelsen skal afklare, hvorvidt ændringen kan foretages uden forbehold. Konstateres en forurening ved undersøgelsen, skal risikoen ved den ændrede arealanvendelse vurderes, og der skal muligvis udføres yderligere tiltag for at lovliggøre ændringen. Det drejer sig typisk om afgrænsning af forurening og evt. afværge. Disse undersøgelser og oprensninger af forureningerne betales af bygherren.

Forsvaret, DSB og Oliebranchens Miljøpulje gennemfører og finansierer ligeledes undersøgelser og oprensninger.

Aktiviteterne gennemføres på bygherrens eget initiativ, mens Regionen skal godkende projektet og sikre, at undersøgelser og evt. oprensning har tilstrækkelig kvalitet og omfang. Regionen bruger i størrelsesordenen 1 årsværk på disse godkendelser.

De 7 store forureninger i Region Midtjylland

I 2007 udarbejdede Miljøstyrelsen og Regionerne en oversigt over "store forureninger". Det er forureninger, der skønnes at koste mere end 10 mio. kr. at oprense eller afværge. I Region Midtjylland har vi 7 store forureninger.

Høfde 42: I depotet har Cheminova og staten deponeret pesticidholdigt slam og affald. Udsivning af pesticidholdigt grundvand gav en påvirkning af Vesterhavet. I 1981 blev det forurenede sand over grundvandsspejlet afgravet. I 2006 blev det forurenede område

indspunset, og der blev igangsat et udviklingsprojekt med henblik på at afklare, hvilke oprensningsteknikker der kunne være aktuelle ved Høfde 42. En række metoder var anvendelige, men det blev besluttet at arbejde videre med basisk hydrolyse med efterfølgende biologisk nedbrydning. Metoden er baseret på kendt teknologi i forbindelse med Cheminovas renseanlæg.

Region Midtjylland og Miljøstyrelsen har sammen i 2007-2008 gennemført et teknologiudviklingsprojekt (pilotprojekt) med henblik på at teste, om teknologien kan overføres fra et renseanlæg til oprensning direkte i jorden (in-situ oprensning). I begyndelsen af 2009 skal resultaterne fra pilotprojektet vurderes, og det skal besluttes, om denne metode er anvendelig.

De samlede offentlige udgifter til undersøgelser og afværge har været ca. 57 mio. kr., og driftsudgifter har været ca. 10 mio. kr. Regionens udgifter i 2008 har været ca. 1,2 mio. kr. til undersøgelser (pilotprojekt) og ca. 0,5 mio. kr. til drift.

Gamle Fabriksgrund – Cheminova: Grunden er kraftigt forurenet efter Cheminovas pesticidproduktion på arealet, ca. 27.000 m². Grundvandsforureningen gav en påvirkning af Limfjorden. Cheminova har etableret og driver et afværgeprojekt på grunden, hvor der oppumpes og renses forurenet grundvand. Formålet er at sikre mod udsivning til Limfjorden.

Det offentlige har ikke haft udgifter til afværgeforanstaltningerne på lokaliteten.

Mundelstrup: På denne lokalitet nær Århus var der en forurening med tungmetaller efter bejdsning af såsæd. Forureningen blev afgravet i begyndelsen af 90'erne, og sagen er lukket. Dette var en af de første store lokaliteter, der blev oprenset i Danmark. Men i forbindelse med oprensningen blev der efterladt restforurening under bygningerne. Der blev på foranledning af Miljøstyrelsen tinglyst en deklaration på flere af ejendommene, hvorefter nødvendige merudgifter, på grund af forureningen, betales af den offentlige indsats, hvis bygningerne fjernes helt eller delvis (udsat afværge). Eventuelle udgifter finansieres af budgettet til videregående undersøgelser og afværgeprojekter.

Eskelund: Består af gamle kommunale lossepladser vest for Århus langs engarealer omkring Århus Å. Lossepladsfyld fra dagrenovation, kemikalieaffald, storskrald, bygningsaffald og haveaffald, slam og spildolie. Der har været losseplads helt tilbage fra 1930'erne og frem til 1980'erne. Samlet skønnes der deponeret ca. 2,2 millioner m³ affald.

En del af forureningen ligger tæt op ad Århus Å og ligger inden for indvindingsoplandet til Stautrup Vandværk. Der er risiko for forurening af det primære grundvandsmagasin under pladserne samt af Århus Å.

Afværge blev startet i 1988, og er gennem tiden blevet ændret i forhold til det oprindelige anlæg. Afværgeprojektet består af oppumpning af perkolat fra det øvre grundvandsmagasin samt fra et omfangsdræn. Processen styres af et SRO anlæg. En del af det oppumpede vand ledes til kommunalt renseanlæg (ca. 30.000m³/år), mens resten, der kun er svagt forurenet, udledes til Århus Å. Der pumpes årligt ca. 40.000m³ fra afværgeboringer og 6.000m³ fra drænstrækning.

SRO anlægget er i 2008 blevet opgraderet. Pladsen indgår i Cliwat projektet som et pilotområde, hvor det over de næste år vil blive belyst, hvordan fremtidige klimaændringer vil påvirke pladsen. I 2009 vil anlægget blive optimeret med særligt henblik på at reducere de løbende udgifter. Desuden vil der ske en revurdering af afværgeindsatsen og blive defineret stopkriterier.

Der samarbejdes med Århus Kommune om den fremtidige indsats.

De offentlige udgifter til undersøgelser og afværge har samlet været ca. 16 mio. kr. De samlede driftsudgifter siden afværgepumpningen påbegyndtes i 1988 har været ca. 10 mio. kr. De årlige driftsudgifter er ca. 700.000 kr., hvoraf ca. 500.000 kr. udgøres af spildevandsafledningsafgift.

Trige: Dammann-Luxol A/S startede i 1939 en produktion af tjæreprodukter på stedet. I 1988 blev der gennemført en større oprydning af gennemtærede tønder og tjæreforenet jord. Oprydningen blev gennemført og finansieret af Superfos, som på dette tidspunkt havde overtaget virksomheden. Kun den værste forurening blev fjernet. Ved efterfølgende undersøgelser kunne det konstateres, at grundvandet under virksomhedsområdet er forureningspåvirket, uden dog at give anledning til en aktuel bekymring for den generelle grundvandskvalitet i indvindingsmagasinet.

I 2008 er der i samarbejde med NNC, som i dag ejer grunden og intet ansvar har for i de i sin tid forurenende aktiviteter, udarbejdet et undersøgelsesoplæg. Det omfatter blandt andet en grundig historiske redegørelse, hvori samtlige kendte forureningskilder er vurderet.

I 2009 indledes den egentlige undersøgelse med en række boringer. Undersøgelsens formål er at fastlægge de væsentlige punktforurenings kildestykke i relation til de stedlige grundvandsinteresser.

Undersøgelsen vil danne udgangspunkt for en vurdering af risikoen for grundvandsforurening og om nødvendigt en oprydning af relevant jordforurening.

De samlede offentlige udgifter til undersøgelser og afværge har været ca. 2 mio. kr. Regionens udgifter har i 2008 været ca. 260.000 kr.

Dortheasminde: Tidligere tagpapfabrik ved Uldum med en massiv tjære- og benzinformening i jord og sekundært grundvand. Der har siden 2004 kørt forsøg med oppumpning af sekundært grundvand for at hindre spredning af forurening i det sekundære magasin til nærliggende vandløb og for at hindre spredning til primært magasin, hvorfra vandværket i Dortheasminde indvinder drikkevand. I forsøgsperioden er der udført forskellige former for rensning af det oppumpede, forurenede grundvand. Forsøget er ophørt med udgangen af 2008, og konceptet for en eventuel fremtidig rensning af forurenede grundvand er blevet afklaret. Det midlertidige vandrensningsanlæg nedtages og afværgeboringer afsluttes, så de kan bruges igen, hvis det senere besluttet at bygge et permanent rensningsanlæg.

Vi foretager i foråret 2009 flere undersøgelser nedstrøms kilden. Der udføres fem nye boreriger til afgrænsning af forureningsfanen i det sekundære magasin samt til at belyse, om forureningen kan udgøre en trussel i forhold til det nærliggende vandløb. Der udføres fortsat monitoring af grundvandsforureningen på og omkring fabriksgrunden i både det primære og det sekundære magasin.

Hidtil har der ikke kunnet påvises påvirkning i vandløb og det primære magasin, hvorfra der indvindes drikkevand på Dortheasminde Vandværk. Vandværkets kildeplads planlægges på sigt nedlagt, og der etableres ny kildeplads i samarbejde med nærliggende vandværker. Derfor udføres der ikke flere undersøgelser i forhold til vandindvindingen i området, men en af vandværkets boreriger er med i den årlige monitoring.

De samlede offentlige udgifter til undersøgelse og afværge har været ca. 6,5 mio. kr. Heraf udgør driftsudgifter ca. 2,5 mio. kr. Regionens udgifter har i 2008 været ca. 0,5 mio. kr.

BM-Controls: Der er gennemført en oprensning under Hedensted by og den tidligere fabrik BM Controls igennem de seneste 9 år. Forureningen stammede fra en metalvirksomhed, som havde anvendt klorerede opløsningsmidler til affedtning af metalemner. Det fremtidige arbejde koncentrerer sig om at sikre, at der ikke sker en yderligere forurening fra fabriksgrunden til byen. Til det formål er der etableret en reaktiv væg med porte, som det forurenede vand fra fabriksgrunden ledes igennem. Væggen indeholder reaktivt jern, som nedbryder forureningskomponenterne i grundvandet.

Desuden foregår på 5. år en oprensning af grundvand umiddelbart nedstrøms den reaktive væg. Rensningsprocessen består i, at grundvand i 5-8 meters dybde oppumpes, ledes igennem kulfiltre og recirkuleres til grundvandssystemet igen..

Region Midtjylland vil koncentrere sin indsats om at sikre, at den reaktive væg og rensningen nedstrøms væggen virker efter hensigten. I den forbindelse vil Regionen foretage en udbygning af afværgeforanstaltningen, hvis det bliver nødvendigt.

De samlede offentlige udgifter til undersøgelser og afværge beløber sig til ca. 42 mio. kr., hvoraf driftsudgifter udgør ca. 14 mio. kr. Regionens udgifter har i 2008 været ca. 0,5 mio. kr.

Prioritering af Regionens indsats

For at kunne udvælge de mest belastende lokaliteter til oprensning samarbejder alle Regionerne om at udvikle et GIS baseret prioriteringssystem, GISP. I takt med, at JAR bliver fuldt opdateret vil systemet blive taget i brug. Når en lokalitet endeligt udvælges til afværge, har den først været gennem en lang screeningsproces (bilag 1).

Først optræder den med en adresse, hvor der muligvis har foregået en forurenende aktivitet. I alt er eller vil 25.000 adresser blive gennemgået. En del af disse sorteres fra som fejllokaliseringer, dubletter, et bagatelagtigt aktivitetsniveau eller andet, som kan udelukke, at grunden er forurenede. De, der ikke sorteres fra, kortlægges på vidensniveau 1 som muligt forurenede. Vi har endnu ikke et samlet overblik over, hvor mange grunde vi forventer der vil blive V1-kortlagt i Regionen, men skønner, at det ligger i størrelsesordenen 5-10.000.

Næste skridt er indledende feltundersøgelser. Efter disse vil ca. halvdelen vise sig at være rene. Resten kortlægges på Vidensniveau 2 – konstateret forurening.

Baseret på risikovurderinger udvælges de mest belastende lokaliteter til videregående undersøgelser. I nogle tilfælde viser undersøgelsen, at forureningen alligevel ikke udgør en betydelig risiko for mennesker eller miljø. Lokaliteten forbliver herefter kortlagt på vidensniveau 2, men vil ikke blive indstillet til afværgeforanstaltning. De resterende grunde, der er kraftigt forurenede og udgør en risiko for mennesker eller miljø, vil indgå i den endelige prioritering af Regionens afværgeindsats.

Herunder er vist et aktivitetskort for 2009. På kortet angives lokaliteter, hvor der forventes udført videregående undersøgelse eller afværgeforanstaltning i 2009. Desuden fremgår de 7 "store forureninger" af kortet. Kortet vil være dynamisk, idet indsatsen på nogle af lokaliteterne vil sættes på stand-by, hvis det viser sig, at forureningen ikke er af så væsentlig miljømæssig betydning, at en afværgeforanstaltning kan komme på tale de første mange år. Desuden vil lokaliteter, hvor afværgeforanstaltninger afsluttes, løbende blive fjernet fra kortet.

Udviklingsprojekter

Høfde 42

Høfde 42 depotet blev indspunset i 2006. Miljøstyrelsen har sammen med Regionen gennemført et teknologiudviklingsprojekt med henblik på at afklare, hvilke oprensningsteknikker der kunne være aktuelle ved Høfde 42. En række metoder var anvendelige, men det blev besluttet at arbejde videre med basisk hydrolyse med efterfølgende biologisk nedbrydning. Metoden er baseret på kendt teknologi fra Cheminovas renseanlæg. Det igangværende pilot- og skitseprojekt afsluttes i 2009. Det videre forløb besluttet på baggrund af resultatet af projektet. Der er i 2009 afsat midler til et pilotprojekt, hvor der foretages oprensning i et mindre delområde af depotet. Det forudsættes, at projektet gennemføres i samarbejde med Miljøstyrelsen.

Spunnen der omkranser forureningen er dimensioneret til at holde i 15 år. Det er derfor muligt udskyde iværksættelsen af oprensningen, hvis der i fremtiden vælges en hurtig metode til oprensning.

Jordforurening i naturområder

Jordforurening bliver i Danmark i dag næsten udelukkende håndteret med henblik på at beskytte befolkningen og grundvandet. Dette er i fuld overensstemmelse med de fastsatte indsatsområder i JFL.

Vi ved ikke, om jordforurening i naturområder er et problem i Region Midtjylland. I 2009 videreføres et projekt vedrørende jordforurening i naturområder, som bl.a. udføres i samarbejde med Danmarks Miljøundersøgelser. Formålet er at belyse andre vesteuropæiske landes håndtering af problematikken samt evt. skabe et værktøj til risikovurdering af jordforureninger i forhold til dyre- og planteliv i naturområder.

Radonmålinger som tracer

Regionen gennemfører i samarbejde med Miljøstyrelsen og et rådgivende ingeniørfirma udviklingsprojektet "Radonmålinger som tracer". Projektet skal belyse, hvorvidt radonmålinger kan anvendes som tracer for påvirkning af indeklima fra en forurening under et gulv. Projektet forventes færdigt i marts 2009.

Sårbarhed under byer

Regionen iværksætter undersøgelser i Harlev, som skal belyse udvaskningen fra Harlev by til grundvandsressourcen. Formålet er at belyse, hvor stor en risiko den samlede kildestyrke fra punktforureningerne og de øvrige forureningskilder i Harlev By udgør i forhold til grundvandsressourcen. Hermed opnås et helhedsbillede af den påvirkning af grundvandet, som et bysamfunds historiske og nuværende aktiviteter medfører.

Datavask

For at kunne sikre en korrekt prioritering af indsatsen overfor forurening, er det afgørende at data er tilgængelige og opdateret i regionens jordforureningsdatabase. I datavask projektet indsamles data fra gamle amtslige journaler (e-arkivet) og de indtastes så i Regionens jordforureningsdatabase (JAR). Herved bliver data tilgængelig for prioriteringen af indsatsen overfor jordforurening (via prioriteringssystemet GISP) samt til statistiske formål.

Klimapåvirkning fra lossepladser

Regionen medvirker i 2009 i et projekt, som har til formål at udvikle en metode til reduktion af afdampningen af drivhusgasser fra lossepladser. Der er ikke sat økonomi på projektet, men regionens andel bliver under alle omstændigheder begrænset.

Samarbejde

Opfølgning og forberedelse af den Regionale Udviklingsplan (RUP)

RUP-gruppens opgaver er delvis forankrede i Jord og Råstoffer, delvis i RUP-teamet under sekretariatet for Regional Udvikling. Via gruppen skal Jord og Råstoffer - i samarbejde med de øvrige afdelinger i Regional Udvikling - medvirke til realisering af visionerne i den Regionale Udviklingsplan samt bidrage til den kommende revision af planen.

I 2009 varetager gruppen den koordinerende rolle i forbindelse med Jord og Råstoffers udtalelser til kommuneplaner og tilhørende strategiplaner mv. Den sikrer derigennem kvalitet og sammenhæng i afdelingens udtalelser. Tilsvarende varetager RUP-gruppen den koordinerende rolle og sikre en ensartet behandling i forbindelse med udtalelser til kommunale handle- og indsatsplaner. Gruppen er desuden ansvarlig for Jord og Råstoffers svar i forbindelse med høring af de statslige vand- og naturplaner.

Der er afsat 0,6 årsværk til gruppens arbejde i 2009.

Kommunerne

Regionen vil i 2009 fortsat have et effektivt og tillidsfuldt samarbejde med Kommunerne. Der vil være en god dialog mellem myndighedernes respektive sagsbehandlere i det daglige.

Region Midtjylland er myndighed på jordforureningsområdet. Det betyder blandt andet, at Regionen skal høres, før kommunerne kan give tilladelse til byggearbejder på kortlagte grunde. En imødekommende indstilling og et effektivt samarbejde med kommunerne på jordforureningsområdet prioriteres højt. Det samme er tilfældet med et højt informationsniveau over for borgere og professionelle brugere af oplysninger om jordforurening.

Jord-erfa-midt er et forum for erfaringsudveksling med deltagelse af jordforureningsfolk fra kommunerne og regionen. Regionen er sekretariat, mens KTC lægger hjemmeside til for dette forum. Der afholdes 3 årlige møder i jord-erfa-midt med henblik på at sikre videndeling. Desuden afholdes der efter behov møde med de enkelte kommuner for at drøfte samarbejdsrelationer og snitflader.

Til hver kommune i regionen er der knyttet en eller to medarbejdere, som er ansvarlige for kontakten. Opgaverne er mangeartede med hovedvægten på at behandle sager og forespørgsler samt generelt samarbejde om løsning af opgaver, der kræver viden om jordforurening og lovgivningen på området.

Der er afsat 7,45 årsværk og 0,3 mio. kr. til denne opgave.

Miljøcentrene

Regionen vil i 2009 ligeledes indgå i et tæt samarbejde med Miljøcentrene. Regionen opprioriterer kortlagte lokaliteter i områder, som Miljøcentrene udpeger til indsatsområder over for vandkredsløbet. Især omkring beskyttelse af grundvandet er Miljøcentrene vigtige samarbejdspartnere. Regionen tilstræber i den forbindelse at følge fremdriften i Miljøcentrenes arbejde med grundvandskortlægning.

Der er afsat 0,2 årsværk til denne samarbejdsopgave. De forurenede lokaliteter i indsatsområder indgår i undersøgelse og afværgegruppens prioritering. Det er også i denne gruppe, at en eventuel videre indsats iværksættes.

EU

I EU regi findes en række programmer, der støtter udvikling af nye metoder og samarbejde på tværs af landegrænser. Det er Regionens mål i samarbejde med andre danske partnere at søge disse fonde og udviklingsprogrammer om støtte til projekter, der kan fremme erhvervsudvikling, udvikling af opgaveløsningen og bedre løsninger for vores miljøopgaver.

Det er i samarbejde med danske, tyske, hollandske, belgiske og engelske partnere lykkedes Jord og Råstoffer at opnå støtte til projektet CLIWAT fra Interreg IVB programmet. Projektets formål er at afdække, hvilke konsekvenser de fremtidige klimaforandringer vil få for udledning

af forurenende stoffer fra forurenede arealer og landbrugsarealer. Som følge af fremtidige klimaforandringer ventes en større nedbør om vinteren og en lavere nedbør om sommeren. Det betyder, at grundvandsstanden på visse tidspunkter af året vil stige op til en meter mange steder. Stigningen vil give markant ændrede udvaskningsforhold fra forurenede arealer samt få betydning for byudvikling og dyrkning af mange landbrugsarealer.

Struktur

For at kunne agere effektivt og med høj kvalitet i ydelserne er Regionen meget afhængig af, at der er styr på de store mængder data. Vi har ca. 22.000 grunde i vores jordforureningsdatabase (JAR). Der arbejdes derfor på at implementere og samkøre IT systemer og data. Historiske data, der ikke allerede er digitaliseret, vil hvor det er hensigtsmæssigt, blive digitaliseret i løbet af de næste år.

De vigtigste specialsystemer er

- JAR – et register over forurenede og muligt forurenede grunde
- SB-SYS – et elektronisk sagsbehandlingssystem
- MapInfo – et Geografisk Informationssystem (GIS)
- GISP – et GIS-baseret prioriteringssystem
- Jupiter – en boringsdatabase placeret hos GEUS (Geologiske Undersøgelser)

Region Midtjylland har en størrelse, der gør det vanskeligt at foretage en manuel prioritering af vores indsats blandt de mange forurenede lokaliteter. Derfor deltager vi i et landsdækkende samarbejde om udvikling af et prioriteringssystem (GISP). GISP er afhængigt af, at en række data om kortlagte lokaliteter er korrekt opdateret i JAR. I bilag 3 ses, hvorledes JAR og GISP skal indgå i et samlet nationalt system for opbevaring og anvendelse af jordforureningsdata.

Indtil GISP og JAR kan foretage en pålidelig prioritering af Regionens indsats, foretages der en mere tidskrævende manuel prioritering af indsatsen.

Der anvendes 2,9 mio. kr. og 3,85 årsværk på IT og GIS systemer i 2009.

Budget for årsværk og økonomi 2009

	Årsværk	Økonomi
V1-kortlægning	7,05	6.500.000
Indledende undersøgelser	2,0	2.000.000
Videregående undersøgelser	2,4	4.400.000
Afværge	1,5	3.800.000
Drift og monitorering	2,65	5.500.000
CliWat	1,9	1.000.000
Feltgruppen	2,70	1.000.000
Udviklingsprojekter	0,5	1.300.000
Oliebranchens Miljøpulje	1,75	1.900.000
Høfde 42	0,5	500.000
Kommunesamarbejde	7,45	300.000

Regional Udviklingsplan (RUP)	0,6	-
IT, GIS	3,85	2.900.000
Videncenter for jordforurening		2.000.000
Borgerservice	3,95	-
Kommunikation	0,85	100.000
RU, administration og Ledelse	2,25	600.000
Sum	41,90	33.800.000
Overført fra 2008		
I alt		

Bilag

Bilag 1: Planlagte undersøgelser og afværgeprojekter i 2009